

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR EUROPOS SAJUNGOS GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL PRISIJUNGIMO PRIE BENDRO PAREIŠKIMO
„DĖL POVANDENINIŲ KABELIŲ SAUGUMO IR ATSPARUMO GLOBALIAME
SKAITMENINIAME PASAULYJE“ PROJEKTO**

2024-11-26 Nr. NV-3153

Vilnius

1. Projekto rengėjas. Užsienio reikalų ministerija.

2. Projekto tikslas. Pritarti prisijungimui prie bendro pareiškimo „Povandeninių kabelių saugumas ir atsparumas globaliame skaitmeniniame pasaulyje“ (toliau – Pareiškimas) projektui.

3. Projekto esmė. Teikiamu Pasitarimo protokolo projektu siūloma pritarti Lietuvos Respublikos prisijungimui prie JAV Vyriausybės inicijuoto politinio bendro pareiškimo dėl povandeninių kabelių saugumo ir atsparumo globaliame skaitmeniniame pasaulyje.

JAV parengtame Pareiškime pabrėžiama povandeninių kabelių saugumo ir atsparumo svarba, junglumo, valstybių ir įmonių bendradarbiavimo būtinybė, rizikos vertinimo poreikis, kviečiama laikytis tarptautinės teisės principų.

Grėsmės povandeniniams kabeliams ir kitai kritinei povandeninei infrastruktūrai nuolat didėja. Šie objektai ne tik pažeidžiami dėl natūralių priežasčių, bet ir vis dažniau tampa priešišku veikėjų fizinių, kibernetinių atakų taikiniais (2024 m. lapkričio 17 ir 18 d. kabelių tarp Lietuvos, Švedijos, Suomijos ir Vokietijos pažeidimai; 2023 m. spalio mėn. pažeistas dujotiekis ir kabelis tarp Estijos ir Suomijos). Prisijungimas prie Pareiškimo yra svarbus ne tik siekiant propaguoti bendrus kabelių saugumo principus, bet ir skatinti glaudesnę tarptautinę bendradarbiavimą, užtikrinant tvarų ir visapusišką povandeninės infrastruktūros apsaugą.

Šiuo metu prie iniciatyvos yra prisijungusios Australija, Europos Sąjunga, Maršalo Salų Respublika, Mikronezijos Federacinės Valstijos, Nyderlandai, Japonija, Jungtinė Karalystė, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Korėjos Respublika, Naujoji Zelandija, Portugalija, Prancūzija, Singapūras, Suomija, Tonga, Tuvalu.

Pareiškimas yra politinė deklaracija, todėl nesukuria teisinių įsipareigojimų.

Pasitarimo protokolo projektu taip pat siūloma pavesti Užsienio reikalų ministerijai išsiųsti Lietuvos Respublikos notą Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybei apie ketinimą prisijungti. Užsienio reikalų ministerijai taip pat pavedama organizuoti Pareiškimo vertimą į lietuvių kalbą ir paskelbti jį savo interneto svetainėje.

4. Dalykinio vertinimo išvada.

Projektą siūloma svarstyti artimiausiame Vyriausybės pasitarime.

Tarptautinių santykių ir ES grupės vyriausioji patarėja

Lina Saulėnaitė-Višinskienė